

Sándor sebészi tudor és orvos

nüterme

örút 7. sz. a.

tudományos viv-plombirozása, foközű tetik.

Occasio!

g-uteza 4. szám,

an-k-épülef

égében

ozódott árukat: itozott butoro-itókt és tük-és majolika áron adom el. tettel

JÓZSEF

3. szám.

RS

RS

le, kevés szabad, de főbántalmaknál szedelmes igaztástól, eg te-trészekbe való g-forrás azon kiváló eitersi, gleichen-tók, a Margit-forrás

atottabb Görbersen: Dr. Korányi, esben: Dr. Bam-mészto- és hgy-

bb ital!

k. udvari ásványviz-állítónál Budapest.

skedésben és

moder

R.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
Széchenyi-utca SIMON-ház Kuna József ur kereskedésével szemben.

HIRDETME NYEK,

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szelemi részét illető minden közlemények ideintéendők.

Férmentelen levelek csak ismert kzeketől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŰ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár

Helyben házhoz hordva vagy vidéki postán küldve

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 2 frt 50 kr.
Egy héra 1 frt — kr.

Hirdetési díj:

Or-hirdetéseket az országos bejelentésért 5kr.
B-lyegdi minden hirdetésért külön 30 kr.
Nyitólár 4 hasábsz pottóért 20 kr.
Hirdetést vagy reklamot magában fo. at
ajánlásig ára 50 krajnár.

XVI. évfolyam 1889.

Debreczen. Szerda Julius 31.

150. szám.

Közegészség,

Gróf Teleki Géza, a rekonstruált Tisza-kabinet belügyminisztere, szelid, minden lármás föllépéstől idegenkedő természet. Ha tudni akarjuk szándékát, működését, nyomon kell követni és személyesen megfigyelve regisztrálni, mert ő maga majdnem szüziés féltékenységgel tartózkodik a nagyönis nyilvános szerepléstől. Nem mintha barátja nem lenne a nyilvánosságnak, a parlamenti ellenőrzésnek és a közvéleménynek, — ellenkezőleg, gróf Teleki Géza egészen a Teleki László iskolájából v. ló, ama nagyon korán elköltözött demokrata szelleméből, mely Tisza Kálmánt is, Magyarország. sőt az egész kontinens legparlamentárisabb államférfiát inspirálta tüneményszerű politikai pályafutásán. Csak hogy nem akarja, sőt éppen nem szenved, hogy a közvélemény mint valami falusi dobos járjon előtte s a bámészkodó világnak folyton hirdesse: itt jön, itt megy a miniszter, ezt tette, azt fogja tenni a miniszter!

Gróf Teleki Géza csendben szeret dolgozni, de dolgozik szerényen, kitartóan, alaposan. Teljes tudatával bír az őriási nagy feladatnak, melynek megoldására vállalkozott. Szende, szelid természete daczára vállalkozott az épp oly nehéz, mint magasztos misszióra, Magyarország közgazgatásának átalakítására.

Jól tudja ő, milyen mélyen f-kszik husunkban a municzipálistmus, hogy nagyon sokszor fog kelleni az elevenbe vágnia. Számot vet azzal, hogy sok jajiáltás fog hangzani, sok szív fog gyülölettel eltelni az operatőr ellen, sok ököl fog ellenségesen összeszorítottani. Oly jó-ságos, érző szív mellett, minő az övé, valóban rendkívüli áldozat az, melyet a hazának hozott, midőn mégis elfogadta a missziót.

Egy feltételt azonban mint a „Correspondance de Peth“ konstátálja, — kikötött: az átalakulásnak nem szabad hirtelen, dogmatikus ridegséggel és ki-

méletlenséggel megtörténnie, hanem inkább lassan, lehető kiméletesen és a különleges nemzeti sajátosságok lelkiismeretes respektálásával kell annak véghez mennie.

A közgazgatási hivatalnokok kinevezésének behozatala az a momentum, mely a létesítendő nagy reformnak megadja a jelleget, de ez még koránsem meríti ki a célra vett őriási mű tartalmát. A közgazg. tás reformjának ugyanis nem dogmatikusnak, hanem etnikainak, a. egész lényeges áthatónak kell lennie. Törvények egész sora lesz az, a mi az új közgazgatást, annak totalitásban körüllkeríti. És a mű már meg van kezdve. A legnagyobb esendben megtett balatonfüredi út, valamint a fővárosi kórházak legújabbban történt vizsgálata már egy szem ama tanulmányozások láncaiban, melyeket gróf Teleki a ezéblől tesz, hogy előkészítse a jelentőségességét.

Körülvéve egy válogatott egészségügyi törzs kartól, utazik gróf Teleki az országban: közegészségügy az, mit mindenedekelőtt tesz gyakorlati tanulmány tárgyává és nyilván a közegészségügynél lesz megkezdve a nagy reform-mű.

Igen helyesen. Ha a régi világból-csek e mondását: „szép testben szép lélek lakik.“ némileg tán meg is lehet támadni, de azt semmiestre sem, hogy egészséges közgazgatás csak egészséges lakosságnál létezhetik. Egészségügyi tekintetben két évtized óta igen sok intézkedés tétetett s tagadhatlanul történt is sok, de semmiestre sem elég. Még itt a fővárosban is gyakran sok a megróni való, hát még a vidéken!

Már pedig a nép egészsége a legnagyobb kincs hazánknak, drágább, mint minden virágása földművelésnek, kereskedelemnek, iparnak, közlekedés- és művetségnek. A mostani időkben, mikor az ünfenntartás kötelessége, különösen velünk magyarokkal szemben a legmagasabbra esigázott követeléseket emeli, az egész-

ségápolás éppenséggel kardinalis pontja fenállásunk föltételének. Egészség nélkül nem képzelhető a nemzet ereje, szaporodása.

Számra ugyanis oly gyöngye nemzet vagyunk, hogy ha azt akarjuk, hogy ellenállási erőnk a velünk szembeálló ellenséges elemeknek megfelelni tudjon, úgy igen egészségeseknek kell lennünk, akkor nem szabad, hogy folyton hagy-máz és bélhurut tizedeljék népünket, himlő és szembajok és görvély csuftsák el s fogyassák szép fajunkat. Hogy gróf Teleki regenerációjukat a közegészségügy kiegészítésével s lehető tökéletesítésével akarja kezdeni, az igaz szerencsés eszme. Itt igazán helyén van e banális mondás: „fő dolog az egészség!“

És így reménykedve, de türelmesen várjuk közgazgatásunk kiépítését. Meg vagyunk győződve, hogy az új belügy-miniszter vezetése alatt kiméletesen, de logikailag és alaposan lesz foganatosítva a reform, hogy Teleki az autonómiát nem megszorítani, hanem támogatni akarja. A kinevezett hivatalnok nem arra lesz hivatva, hogy elnyomjon, hanem hogy védje, támogassa az autonómiát.

A reform nem chablon, nem külföldi minták szerint fog történni; minden por-czikájában a nemzet geniusának megfelelő legyen. Ezért közeledik az európaillag művelt s e mellett tökéletesen magyar valója gróf Teleki Gézának.

Külföld.

Orosz-francia szövetség. A W. A. Zeitung állítólag jó forrásból a következő értesítést kapja: Franciaország és Oroszország az utóbbi 14 nap alatt egyezmény kötésével formálisan szövetségre léptek. A meg egyezés egyelőre csak előzetes szerződés jellegével bír, mely kellő időben végleges érvényű megállapodásokra ad helyet. A szövetség teljes n védelmi természetű és korlátozott kölcsönös terület-garancia alapvonalait foglalja magában. A krétai ügyek mindinkább nyomulnak

előtérbe. A helyzet a szigeten egyre komolyabb válik s három hatalom consulai már tettek lépéseket kormányaiknál, hogy honosaik hadihajók oda küldése által biztonságba helyeztessenek. Most már további lépések történtek egy a porta, mint a krétaiak részéről. A porta is, a krétaiak is békéltető, egyezkedő bizottságokat küldöttek ki.

A francia választások. A vasárnapi választások végeredménye már körülbelül ismeretes. Legújabb táviratok szerint megválasztott 751 köztársasági, 497 monarchista, 161 helyen pótválasztás lesz. A köztársaságiak összesen harminczhárom szavazatot vesztek. Lenben Boulanger, a kire valami négyszáz helyen szavaztak, csupán tizenkét helyen választott meg. A köztársaságiak vesztesége nem oly lényeges, hogy komolyan latba eshetnék, ámbar a monarchisták természetesen nagy zajt csapnak vele. Nyilván egy oly megyében mely eddig a köztársaságiaké volt, vergődtek ezuttal hata omra. Ez Ille-et-Vilaine megye. Jövőre tehát a kilenczven megyegyülés közül hetvenötben lesz a többség köztársasági, ti zenötben pedig a köztársaság ellenségei, monarchisták és boulangisták viszik a döntő szót. Ez azonban a köztársaságiak őriási mojarításával szemben vajmi keveset jelent. A boulangista lapok a vasárnapi vereséggel szemben még nem mertek állást foglalni. E helyett nagy önteltséggel sorolják fel ama helyeket, a hol Boulanger csakugyan győzött. Ezek leginkább nagy városok, hol sok az elégedetlen, a kétes elem. A vereségnél még nagyobb baj az, hogy a boulangisták pénze fogyatékán van. Legalább azt hirdetik a párisi lapok s ha a hirt. igaz. az egész boulangizmus válsághoz közeledik. Csak hogy nehéz elhinni, hogy azok, kik Boulanger hosszú idő óta oly dusan ellátták pénzzel, most a döntő pillanatban, a képviselőválasztások küzöbén cserben fognak hagyni. Ez ellen bizonyít az is, hogy a párt csakugyan fizeti mindazon állami tisztviselőket, kiket boulangista érzelmeik miatt elesaptak. Ezek száma pedig már is tetemes.

A dalárda erdélyi körútjából.

Déva, 1889. jul. 28. kán.

Brassói kirándulásainkra, s általában az ott töltött három napra később örömmel visz-szatárek, krónikaszerű rövid följegyzéseim folyamán csak gyors, időbeli egymástánjában adhatom a történeteket.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A hivatal.

Regény.

Irta: Vértési Arnold.

(Folytatás.)

A sápadt menyasszony úgy érzi, mintha ez volna a szegény vesszőfutása, mely fölkor-bácsolja büszke véréit. A gunyos pillantások szive közepéig hatnak, mint egy-egy törzsúrás. Arca kipirul, harag cikázik szemében s csak alig bílni tejenek idéges mozdulatá-vai a köszöntő uracoknak.

Sietve vonja odább férjét s egész haragja most ez ellen a szerencsétlen ember ellen fordul, a kinek imént esküdt az oltár előtt szerelmet. Összeharapja keskeny, fonynyadt ajkait s fejében a boszu szilaj gondolatái cikáznak. Gyűlöli most már ezt az embert, a kinek megaláztatását köszönheti, a ki miatt nevétség és guny tárgya lett ma régi ism-roséi körében.

Képzletében hallja a nevetgélést a szalonokban, a hová hajdan járatos volt, hallja a megvető, a szánakozó megjegyzéseket azok ajkairól, kik egykor hódolón hajoltak meg elétte. Büszke leike, mely egyszerre föltámad romjaiból, lázasan száguldoz. Szeretné szét-törni a láncokat, melyeket magára engedett rakni. Feje zug s a gondolatok, melyek forró agyában kővályognak, mindegyre zürzavarosabbak lesznek. Arca lángol s szemei szik-ráznak.

A férj, ki tompa gondolatokba süllyedve alig ügyel valamine, nem veszi észre neje nagy lelki fölháborodását. De a család öreg barátjának, Nemeckzy miniszteri tanácsos ur-nak, rögtön szemébe tűnik az. Milyen csinos menyecske, teringtett! Azok a finom voná-

sok. Azok a tüzes szemek. Rász. Igazi rász! Ez az előkelőség. Ez a büszkeség.

Különösen ez tetszik benne a hajdani szegény tót diáknak: ez az előkelőség, ez a büszkeség. Ejj, haj, ez aztán másforma, mint az özevgy számtanácsosné azzal az édeskés, kunyaráló, nyafogó hangjával.

A méltóságos ur egészen fölmelegszik. Egy finom, előkelő hölgy, ez volt mindig a vágya, de soha sem juthatott hozzá. Füstal korában nagyon szegényes viszonyok közt élt s annak az időnek a félszegségét még most sem birta levetkőzni, ritkán fordul meg a szalonokban, nem ismeri az előkelő világ szokásait s a fényes termekben mindig fél, hogy modorának esetlensége, járása, beszéde, egy szó, egy mozdulat elárulják alacsony származását.

Ö méltósága nagyon érzékeny ebben a tekintetben s mindjárt elveszti a bátorságát, a mi nagy baj, ha az ember szeretne a nőknél szerencsét próbálni. A szolgálókat már meguntta ő méltósága s az özevgy számtanácsosné sem sokkal volt különb. De most itt van egy igazi előkelő hölgy, a ki kiesett a maga társadalmi osztályából, a kivel nem kell sokat czeremoniázni s a ki, világosan láthatni, hogy ki nem állhatja a férjét.

A miniszteri tanácsos ur, a ki mint tót diák megszokta a latinos kifejezéseket, a legkedvezőbb auspiciumok közt -- Jove taventé -- kezdheti az ostromot. Az esküvőt követő uszonna kitűnő alkalom. Egy egész óra hosszú -- s a miniszteri tanácsos ur úgy intézi, hogy kettő lesz belőle -- nyilvánosan udvarolhat -- palam et publice -- a menyasszonynak, o'dala mellett tilve az asztalnál s mindinkább közelebb-közelebb tolva székeit.

Utóljára már oly szorosan ül mellette, hogy könyökeik mind-n pillanában érintkeznek az evésnél. De a menyecske nem buzódik

odább. Kigyult arccal, villogó szemekkel hallgatja a miniszteri tanácsos ur bókjait, melyek néha kissé vakosán találnak kiesni. Közé-közbe szárazan idogesen kacog.

A férjével nem törődik, mintha ott sem volna s a miniszteri tanácsos ur sem sokat törődik a bamba, aázatos fiatal emberrel. — Senki sem háborgatja a méltóságos urat a mulatságban. Csupa férfítársaság, az egy Ran-kayné kivéve, az pedig úgy el van foglalva a saját maga nézegésével a szemközti függő tükörben, hogy talán egyebet sem lát. Egyre igazgatja az arany nyaklánczát, halvány lila selyem ruhájának a fodrait, az csipkés ujjakat, a karpereceket. Legfőkébb még arra ér rá, hogy egy-egy pillantást vessen az asztali ezüstre, melyen ótágu korona alatt az ő monogammja pompázik.

Ö adta kölcsön ez ünnepies alkalomra s meghívásnak oka főképp ebben leli magyarázatát. Vaának körülmények az ember életében, mikor egy mézeskalácsos leány is szivesen látott vendég s az ember különben sem úgy mutatja b, hanem mint Rankay osztály-tanácsosné ő nagyságát, régi jó barátínkat.

Ö nagysága igen szerzetreméltó s nagyon meg van elégedve, hogy nincsenek meghíva sem Buesi Péterék, sem Kardosék, akik mind ismerték ő nagyságát, mikor még a vásárokon a ponyvasátor alatt mézeskalácsot árult az édes anyjával.

A kik itt ülnek az asztalnál, mind disztngált ur emberek s ő nagysága ily társaságban szivesen megjelenik máskor is! — Ha szükség lesz rám, lelkem, majd egy év múlva . . . a keresztelőkor, — sugja mosolyogva özevgy Molnár Károlynak.

De úgy, hogy az új asszony is meghál belőle valamit s lángoló arczán még sötétebb pirosság fut át és szemei még jobban villognak. Vad gyűlölettel tekint mellette ülő fér-jére, aztán elfordul, hogy másik o'dalon ülő

öreg gavallér kedveskedéseit hallgassa, a kit úgy látszik, mintha biztatna pillantásával, futólagos mosolyával.

Valami örületes szédélgs ragadta el. Szívében a kétségbeesés el, ajkain kac gással keresi az örvényt, melye hanyagt-homlok bele rohanhasson. Elveszni akar, becsületét, életét mindent el akar dobni magától, boszut akar állni férjén, önmagán. Maga sem tudja, hogy mit akar. Lázasan szökdel a véreireiben, minden idege remeg.

Nemeckzy miniszteri tanácsos ur egyre tüzeesebben ostromolja, mindégyre sürribben szorongatja kezét, édes Bellácskájának nevezi. A dolog már szemet szur. Rankayné is észre vesz valamit s nagyon megbotránkozik. Estére lesz mit hallgatni az urának otthon, hogy miért vezette őt ilyen társaságba? Szegény, gyalázat, a mi enné a háznál történik?

De a jámbor, gyauatlan férj még akkor sem lát egyebet, mint azt, hogy a miniszteri tanácsos ur ő méltóságának jó kedve van. A menyasszony régi barátjának a leánya, miért ne nevezhetné Bellácskának?

Az öreg asszony sem lát semmit, ő folyvást jön, megy, tipeg, szózik, tányért vált, kínálgatja a vendégeket.

— Hát maga, édes angyalom? — czirógatja a menyasszonyt: — maga semmit sem eszik?

Nem eszik. Hanem koccintani koccizint a méltóságos urral, iszik is a méltóságos ur poharából:

— Hogy édesebb legyen, — kéri ő méltósága.

A miniszteri tanácsos ur pezsgőt hozat. A vendégek nevetgelve sugdosnak az egymás fülebe. A vén szugori nem szokott ok nélkül nagylelkűsködni.

— Bellácskám! — kínálja ujra a poharít a fiatal asszonynak.

(Folyt. köv.)

Brassóból 27-kén, szombaton hajnalban indultunk utunk. Előző este bucsu-estélyünk volt, mondhatni az összes brassói magyarság részvételével. Sokan egyenesen erről az estélyről jöttek veünk a vasúthoz. Ez az ut Brassótól Gyulafehérvárig, hajnali 3-tól délutáni 3-ig volt egész utunk alatt egy huzamban a leghosszabb. De egyszersmind egyik legszebb. Utunk keresztül vitt bennünket a segesvári síkon, majd a kenyérmezőn. Majd a Kemény Simon hajdani vára mellett robogunk el. A multakon borongó, merengő lelkiünknek miudig van mivel foglalkoznia.

Gyulafehérváron szintén riadó zenezóval fogadnak, beszéddel üdvözölnek bennünket. Itt elszállásolás után megyünk fel a várba. A kapu fölött ott ül egy nagy fakó kétfülsas, s napernyővel, kalappal hiába hebesgetjük, nem száll el.

A vár tele történelmi emlékekkel. Megnézünk régi templomában drága kőves arany kinéseit s a mindennel drágább fejedelmi sirlombokat. Itt a Hunyadi János és László hamvai, amott János Zsigmond, Izabella; a templom alatti tér minden talpalatnyi része megszentelve nemzeti történelmünk egy-egy óriás alakjával. A pompás román stílusú templom egyike a protestánsoktól elfoglalt templomoknak...

Főnt a Bethlen, Boeckay, Apaffy volt fejedelmi házán sárgafekete zászló. „Ki ki, a tető mindjárt ránk szakad!”

Este 8-kor hangverseny az összes intelligencia részvételével.

Hogy dalárdánk milyen sikereket ér el, annak jelzésére imede jegyzek egy pár pontot a „Brassó” című lapnak éppen most kezemhez jutott számából.

... örökké sajnálhatja mindenki, a ki el nem jött, megfosztva magát egy olyan élvezettől, minőben nem is minden főváros részesülhet, annál kevésbé a vidék.

„A debreczeni dalegyletet megelőzte a híre. De az semmi ahoz képest, a mi tényleg még. A hír halvány árnyéka sem lehet annak a fénynek, a mit ők árasztanak.”

„Nem akarunk szakszerű, száraz bírálatot írni; nem is tehetünk, mert e sorok írásakor még lábban a fő, dobog a kebel, s taljes behatása alatt állunk a hatalmas, óriási hatásonak.”

„Őket hallva, azon kell gondolkozni, vajjon honnan veszi ez a harmincz ember azt a hatalmas hanganyagot?”

„A debreczeni dalegylet csütörtöki hangversenye által megismertette nálunk is a magyar dal igazi hatását, megismertette veünk nagy művészetét, mely őt az ország első dalegyletévette, mert nem lehet, hogy legyen dalárda az országban, mely szebben és jobban énekelne, mint a debreczeni.”

„Debreczen városa legyen büszke e dalegyletre, mi csak azért is büszkék vagyunk, hogy hallhattuk.”

Öt országon át.

— A Turin-párisi kirándulás. —

IV.

Kossuth Lajosnál.

Egy pillanatra mély csend lett, s csodálattól eltelve hallgattuk Kossuth Lajost. Éreztük hogy beszéde nagy jelentőségű lesz, s talán ő maga is érezte, hogy hosszabb szó noki beszédet ennny magyar emberhez 40 év óta nem tartott már, azért tanálta szüksegesnek mindjárt beszéde elején kijelenteni, hogy: öregségében megszokta a magányt s elszakott a beszédétől. Félt hogy nyelve megtagadja a szolgálatot.

Őnök olvasták a másfél óráig tartó remek beszédet, tehát tudják, hogy Kossuth Lajos nyelve a 87 év daczára sem hagyta cserben nagy mesterét.

A mint mély, tömör, esengő hangja megzendült könnyű szerrel rezgettette meg a levegőt, úgy hogy az óriási terem minden zugában hallható lett. Leírtam már annak idején, hogy miként beszél Kossuth Lajos. Most csak egy pár vonást említek meg. Hazajövet siettem elolvasni a nagyszabású szó noki remeket, nemcsak azért mert olvasás közben visszaakartam idézni emlékemben egyes mondatoknál, egyes szavaknál a Kossuth hangját és hangsúlyozási modorát, hanem azért is, mert őszintén megvallva nem mindenütt figyelt meg eléggé az egyes részletek értelmére. Hol a szó noki külsőségek ragadták meg érdeklődésemet, hol meg elkallandozott figyelmem abba a dicső korszakba, a mikor még Kossuth Lajos élte delén hadseregeket buzditott szavaival, s nemzetek szívét gyújtotta lángra.

A beszéd olvasása közben látom, érzem, hogy minden nagyszerűsége mellett is nincs és

és így tovább, az utba ejtett városok minden lapja valósággal áradozik dalárdánk dicsősítésében.

Fehérvár után Dév a következett, az utolsó erdélyi állomás. Utazás dolgában ezek a legfárasztóbb napok. Fehérvárról újra hajnalban 3 órakor indulunk, 7-re Déván vagyunk. Itt is a már megszokott ünnepléses fogadtatás. Kocsin hordvaak szét bennünket szállásainkra. Párk férre a nyugalom, de Vajda-Hunyadot okvetlen látni akarjuk. A társaság fele 8-kor kocsikra ül, s a Cserna völgyön át 10 órára ott vagyunk a klasszicus vár kapujában, látni a Hunyadiak ősi fészket, melynek minden kövéhez annyi dicső emlékünök fűződik. Három óra alatt bejárjuk a tágas termek, magas tornyok minden zerge-zugát, s a magas várudvaron, a beszédes mohos falak között elénekeltük a himnusz két versszakát leirhatatlan lelkesedéssel.

Majd megtekintjük röviden az állami vasgyárat, s 3 órára vissza kocsizunk Dévára. Itt a kaszinó nagy termében már terítve van, söt a leves is elhűtöben.

Gr. Kun Géza, az Emke itteni választmányának elnöke s Pogány főispán ünnek az asztalfőn. Banquette után jön a váromok megtekintése, este 8-kor hangverseny.

Holnap reggel 6 órakor megyünk Aradra.

A debreczeniek Aradon.

(Az „Aradi Közlöny” tudósítása.)

Arad, július 29.

Abban a nagy elismerésre számot tartó utban, melyet a debreczeni dalárda az EMKE javára tartandó hangversenyei miatt folytatótt, ma érkezett a testület az utolsó állomásra, Aradra.

Arad közönsége már napokkal előbb foglalkozott a fogadtatás előkészületeivel s ma teljes erejében tünt fel a város vendégszeretetének nyilvánulása. A kora reggeli órákban már osaknem valamennyi középület zászlódiszben volt és tíz óra tájban megkezdődött a közönség kivonulása a vasúti indóházhoz.

Tizenegy órakor indult meg gyalog az aradi dalegylet testületileg az indóház felé, zászlóval, koszuval. A dalárdát Remety F. Károly örökös tisztelbeli elnök és Avarffy Géza elnök vezették. — Midőn a perrouna értek, az már el volt leve közönséggel és elő lehetett mozogni a tolongásban. Különösen sok noigy a közönség a kocsis karriádon.

Pontban 11 óra 30 perczkor rohogott be az Erdély felől jövő vonat, mire az aradi dalegylet Kresz karnagy vezetésével melettt rákezdett a „Fel honiák!” kezdetű dabra. A hogy elharsant a nagy verrel előadott dal, a megérkezett debreczeniek félkört képeztek és miatt a hölgyeknek virágcsokrokkal kedveskedett a rendezőség, előépett Avarffy Géza az aradi dalegylet elnöke és a következő beszédet tartotta:

Tisztelt Uraim!

Midőn önök az EMKE javára rendezendő hangversenyei útjában Aradra érkeztek, van szerencsém önöket az „EMKE” aradi nagy választmányára és az aradi dalegylet nevében üdvözölni! Fogadják testvéries üdvözlötünket

és egy kis szelet papirt huzott elő, melyre reneteg sok szám volt feljegyezve.

Mikor azt mondta, hogy: legalább méltányolnák amott a Lajthán tul ezt a méreg drága generositást. — szünetet tartott, jobbra balra fordult környezetéhez s ezt: „Te-zszik? a legtermészetesebb egyszerűséggel a salon társalgás mindennapi hangján ejtette ki.

* * *

Kossuth Lajos nem teszi az emberre az agg kortól meggörgnyedt öreg ember benyomását. Könnyen jár, könnyen mozog, s kézmozdulatai biztosak, szilárdak, ha beszéde közben egy pillanatra elfordítottam fejemet, az a hang mely füleimbe harsogott egy 35 éves erőteljes férfi beszédjét tükrözte vissza.

Kossuth a beszédre nem készült. Egyáltalán nem is gondolta, hogy ilyen hosszú beszédet fog mondani.

Mikor a hírlapírók küldöttsége megjelent előtte, Helffy a legyorsított beszéd másolatát átadta neki, azzal a kéressel, hogy nézné át nincse benne valami hiba; s ha majd átkorrigálta csak akkor küldje el Budapestre, a már czimzessal zártott borítékban.

Kossuth átvette a beszédet, s azt mondta, hogy ő ugyan nem készült arra, s így nem hiszi, hogy mindeire még az egyes szavakra vagy kifejezésekre is hűen vissza tudjon emlékezni, de a megnyire az eszemenetre visszaemlékezik teljesíteni fogja a hírlapírók kérélmét.

Itt történt az is, hogy a hírlapíróknak szemére hánytá, hogy az osztálykülömbég ellen nem kelnek sikra, s a demociatit nem védelmezik meg kellőleg az aristokratikus áramlatokkal szemben.

— Ine, — mondá, — most is itt egy nagyszrú ovatió folyik le. 850 magyar ember jön el ide, s nézenek széjjel önök, van köztük csak egyetlenegy mágnás is?

és legyenek meggyőződve, hogy őszinte szívünk rokonszenvével mindent elfogunk követni, hogy városunk falai közt jó érezék magukat és hogy nemes ezéljüknek sikere legyen. Az istenjeltesse a debreczeni dalegyletet sokáig!

Az e beszédre felzúgó éljenriadal lecsillapultával, a debreczeni vendégek nevében Márk Endre ügyvéd mondta egy rövid talpraesett beszédet, melyben a daitársakat üdvözölve, örömeinek adott kifejezést a felett, hogy aradi utjok ily előzékeny fogadtatással kezdődik.

Zúgó éljenriadal támadt a beszédre, majd újra Avarffy elnök mondott pár megcsót, miközben egy gyönyörű élővirágkoszuval díszítette fel a debreczeniek zászlaját. Ez a jelenet, természetesen, igen élénken hatott és a tetszésaj, a mely erre támadt a barátságos bemutatások és ölelések köztben szünt meg csupán.

Pár percz múlva megindult a menet az indóház kijáratá felé és a közönség érdeklődéssel személte a délcegz debreczenieket, kik pörge tek te kalapot viselnek, hosszan lenyúló vörös szalaggal.

A rendező bizottság csakhamar egész buzgó akoziót fejtett ki arra nézve, hogy a vendégek kényelmeseen fogataikhoz jussanak, a mi rövid idő múlva meg is történt. A szívesen látott vendégek egy részét a vendég fogadók vitték kocsijaikhoz, míg a zömét és a nagy közönséget a lövonatu kocsik hosszu sora szállította be a városba.

Az egész fúnton, valamennyi ház ablaka kíváncsi fejekkel és fejcsékkkel telt meg; a minoriták templomától pedig a „Fehér Kereszt” szállodáig tömör sorfalat képező közönség várt az érkezőkre.

Délután 1 órakor már mindenki szállásán volt és a közönség készülődött a fényes sikerének ígérkező hangversenyre.

A hangverseny.

A nagyérdéki hangverseny este fél 9 órakor folyt le a „Fehér Kereszt” szálloda emeleti termében.

Tekintve azt, hogy a hangverseny legelső feltételeinek egyike volt minél nagyobb összeget hozni az EMKE javára, ezt a spórolást, valljuk meg őszintén, egy kissé kényelmetlen helyzetbe hozta a közönséget, nem rohatjuk meg, mert így nem volt semmi kiadás s az egész bevétel a n mes cédra lehetett fordítani. A terem zsufoláig tömve volt. Az volt az első baj, hogy nem lehetett ülőhelyet kapni. Alig tettek 30—40 széket a teremba, a melyeket 5—600 ember volt elfoglalando. A közönség nagyobb része állt még a hölgyek is. De hát e t nem lehet betutni a rendezőségnek, valamint azt sem, hogy az udvarról, mikor legjobban énekeltek a debreczeniek, három izben is felharsant a lnt működő helybeli banda nótája, a mi óriási zavart csinált.

A valóban szép, díszes közönség közt ott láttuk Pábián László főispánt családjával, Ormós Péter alispánt, Salacz Gyula polgármestert, Várárhelyi Bélát, az EMKE helyi választmányának elnökét, Szathmáry Gyula megyei főjegyzőt, az összes főszozabirákat, kik a megyei közgyűlés miatt Aradon időztek s a közös hadseregből számos tisztet, mit valóban jól esett tapasztalni.

A mi a hangversenyt illeti, az a lehető legjobban sikerült egy erkölcsi, mint anyagi tekintetben is, habár a szük hely miatt a

közönség nagy része eltávozott. A debreczeni dalegylet kitétt magáért. Valóban megérdemli azt a jó nevet, melyet kivívott magának. — Dalait finoman, érzéssel adja elő, különösen a pianokat éneklő remekül, őszszhangja kellemes, meglepő, nem hogy hátra semmi kívánni valót. Minden dalt megújratott a közönség. Legjobban tetszett a „Tavas elmúlt” — kezdetű dal, melyet programmon kívül adtak elő, aztán a Rákóczi induló s Zichy gróf szerénája. A hallgatóság alig tudott betelni a szép és szépen előadott nótákkal.

Mándoky Béla színész Heine remek melodramáját a „Kevári bucsu”-t szavallta, aztán közkívánatra Ábrányiának „Kossuth Lajosná” című költeményét.

Rác Károly ügyes hegedűs, ötször is megújratott. — Steinacker Sándor a zongorán ügyes kísérőnek mutatta be magát.

Hangverseny után a debreczeniek az aradi dalegylet tagjaival Pohnál kedélyes estélyt csaptak, melyen már az aradiak énekeltek.

Megemlítjük, hogy 585 személyjegy kelt el 50 kr-jával s így a tiszta haszon körülbelül 300 frt. A debreczeni dalárdisták ma délután 5 órakor látogatást tesznek Ravasz Imre műtermében, ki le fogja őket fényképezni.

A debreczeni iskolák értesítői.

II.

A debreczeni kereskedelmi akadémia és a vele kapcsolatos alsófoku kereskedelmi iskola értesítőjét dr. Bayer Ferenc, e virágzó kettős tanintézet fenntartó testülete, a debreczeni kereskedő társulat választmányáa által eltávozott Propper N. János helyére a mult évben egyhangulag megválasztott új igazgató állította össze, a ki — mint az értesítőben közölt székfoglaló beszédében olvassuk — működésében oda törekszik, hogy ezen 30 éves tanintézet, a kor színvonalán töltse be hivatását. Ezt a hivatást pedig befogja tölteni, ha a kereskedő osztálynak, mint a nemzet közgazdasági szereplésének kiváló tényezőjének, megadja e szereplés betöltésére a kellő általános és szak szerű műveltséget, értelmi és erkölcsi színvonalát kellő magaslatra emeli s be fogja tölteni másodsor, ha a kereskedelmi szakismerteknek és velük együtt a kereskedő szellemnek elsajátítását, a gazdálkodás más tényezőinek, a gazdálknak, iparosoknak, — a gazdasági természetű vagy a számvitel körébe vágó téren működő tisztviselőknak is lehetővé teszi.

Az értesítőtől azt látjuk, hogy azokat az irányelveket az új igazgató, melyeket székfoglalójában maga elé tűzött, a tanári kar közreműködésével a gyakorlatban is igyekezett érvényesíteni s az szakismerteknek a növendékek által való elsajátítása mellett nagy súlyt fektettek a humanizmus, honseretet és vallásérkölelőség istápolására is. — Az igazgató a lefolyt tanév egyik nagy vívmányául tünteti ki a felügyelő bizottságnak a vallástanításnak az akadémia alsó és középső tanfolyamán, s az alsófoku kereskedelmi iskola mindhárom évfolyamában való behozatát és a felső évfolyamon a bölcséleti erkölcseni tanításának meghagyását.

A mult év kiválóbb eseményei volt e kettős tanintézet történetében: a felső évfolyam növendékeire nézve is kötelező osztály-

Valaki beszélgetés közben aztán az eszmerokonságánál fogva felemeltette a „Grecsák-Károlyi esetet a „te” gezésre vonatkozólag. — No hát ott van az az eset is, — szólt Kossuth, — nem akadt egyetlenegy magyar lap sem, mely sikra keit volna ez ügyben.

A hírlapírók azt kérték Kossuthtól, írjon az osztálykülömbégekről majd néhány sort, s ők akkor foglalkozni fognak a kérdéssel.

* * *

Sokan azt kérdezik tőlem, hogy mit tudok én a „vesszőzés”ről.

— Mondta azt Kossuth, vagy nem mondta?

— Hát honnan tudjam én azt, hiszen én nem voltam jelen ama híres beszélgetésnél. De abból, a mit én tudok, azt kell hinned, hogy Polónyinak magának is volt beszélgetése Kossuthal s így Kossuth nemcsak akkor tett nyilatkozatokat, mikor a függetlenségi képviselőket fogadta, hanem Polóny előtt négyszem közt is.

Ugyanis, mikor Helffy bement a Kossuth szobájába a hírlapírók tisztelgését bejelenteni, aig hogy az ajtó becsukódott utána, Polóny jött ki onnan égő, lázas arcczal s lángoló tekintettel. Csaknem sorba ölelte a hírlapírókat örömeiben s lelkesedve kiáltott: — No fiúk, most mondta meg Kossuth igazán, hogy mit üzen a magyarnak. Most tudjuk már, — hogy mit is üzent Kossuth Lajos.

Körülvették, hogy csak egy-két szót áruljon el az üzenetből, de 3 azt felelte, hogy csak Szoboszlón a választói előtt fogja elmondani.

Kariczay Vilmos.

A debreceni... Valóban... nyelvet kiván... érzéssel... néki reme... s, meglepő... valót. Minden... Legjobban... kezdetű dal... el, aztán a... zerenádja. A... szép és szé...

Heine remek... t szavalt... n a k „Kos... Hegedüs, öt... in a c k e r... nek mutat...

debreceiek az... ál kedélyes... aradiak éne...

nyelvjegy kelt... on körülbe... sták ma dé... nek Ravasz... ket fényk...

tesítői.

adémiája és a... k e r o s k e... dr. B a y e r... et fenntartó... társulat vá... Propper N... egyhangulag... ta össze, a... széköfoglal... ben oda tüt... zetet, a kor... Ezt a hiva... kereskedő... gazdasági sze... megadja e... nos és szak... lesi színvo... e fogja túl... szakisme... kedői szel... dás más tét... oknak, — a... zánvitel kö... iselőknek is

nyelvjegy azokat... melyeket... a tanári... ban is igye... reteknek a... sa mellett... nus, honze... ására is. —... k nagy viv... bizottságuk... alsó és kü... kereskedelmi... záló behozá... sletsleti er...

nyelvi volt e... felső évfoly... zó osztály...

ztán az esz... „Grecsák... natkozólóg... eset is... gyetlen egy... t volna ez...

sszúthól, ir... ajd néhány... ak a kér...

ogy mit tu... vagy nem...

azt, hiszen... szelgetőnél... azt kell hin... ának is volt... sszúth nem... mikor a füg... anem Polg...

t a Kossuth... bejelenteni... na, P o l ó... zsal s lán... ölegette a... gy kiáltott... e Kossuth... nak. Most... t Kossuth...

gy-két szót... ellette, hogy... a s z t ó i

Vilmos.

szegény tanulók egész vagy részleges tandíj mentességben részesülnek.

A jövő tanév szept. hó 1-én kezdődik; beiratások szept. négy első napján tartatnak

Napi hírek.

Egy megfélemlített bűnös ember jankiáltásával sikolt fel tegnap a „Debrecezen”-ben „r—e” ur, a miért társadalmi abszurdumnak mondta, hogy a sajtóban, becsületüket eljátszott emberek morált prédikálnak, mások becsületében gázoljanak, nagy hazafiak érdemeit sárral dobják, gyanúsíthatassák, s egyes polgárokat megfélemlítsenek, demoralizálhassanak, megszaroíjanak és megrevolverezzenek. „r—e” ur különben nyugodtan alhatik, ha csak attól fél, hogy mi megakarjuk fosztani őt e x i s t e n t i á j á t ó l. Dehogy akarjuk. Csak folytassa tovább is: „k ö z h a s z n u m u n k á s s á g á t” és éljen szegény, szerencsében és boldogságban régi életmódja szerint tovább is, — ha tud. Volt az ő becsületének egy „o r g y i l k o s B r a v ó j a”, de az ő maga volt.

A holnapi műkedvelői előadásra ujoag felhívjuk a közönség figyelmét. Az előadás a nagyerdői vendéglőben fog megtartatni. Két mulattató vigjáték kerül színre, az egyik „Már késő” Verőtől, a másik „Barátságból” cz. angol bohózat Taylor Tamástól.

Lelekes-választás. Ér-Semjénben vasárnap, július 28-án volt a r. f. lelekesválasztás. Rendes lelekes-zó közfelfiáltással Végh József, nagyváradi ev. ref. vallástaniart választották meg.

Nagy-Létáról a következő tudósítást veszszük: folyó hó 28-án valóban sikerült batyubált rendezett a helybeli intelligens fiatalság az itt alapítandó kisedelővó javára a fogadó udvarán, mely ez alkalomra ünnepi szint öltött. A rendezőség, mely többnyire a szüneteket élvező teológusok- és jogászokból állott, mindent elkövetett, hogy nyári mulatságuk lehető legjobban sikerüljön és a nemes cél érdekében a szünóra egy cimos tombolat állított össze 62 nyeregménytárgyval (sziltek, pezsgő, tokaji, tésták, pipere-tárgyak sat.), melyek nagy része a helybeli szorgos házi asszonyok adakozásából gyűt össze. A talp alá valóról a székhelyi díj cigánybanda gondoskodott díszes teres odaadással és az egész mulatság csodias egyetértés jelégét viselte. Innen is magyarázható, hogy a felkelő nap sugarai a virágos jó kedvű ifjuságot még a bájos Terpsichore bugó szolgálatában üdvözölték. Vendégek úgy helyből, mint a vidékről szép számmal érkeztek, úgy hogy minden kiadás leszámlása után a jótékonyczára 26 frt 85 kr maradt, mely összeget a rendezőség az előjárásig kezelhez juttatta. Felülhívtettek: Bakos Mihály (Vértes) 1 frt, Draveczky Béla főszolgabíró (Székelyhíd) 1 frt, Fisch Ignác (Nagy-Léta) 4 frt, Gáhy Endre (Nagy-Léta) 50 kr, Gudor István (Nagy-Léta) 50 kr, Horváth Károly (Kakad) 1 frt, Kardos Péter (Nagy-Léta) 50 kr, Kis Gábor 1 frt 50 kr, Köhalmi Kálmán 50 kr, Leitner Mór 50 kr, Mihucz Sándor 50 kr, Munkácsy Ferenc 50 kr, D. Nagy István 50 kr, Ribiczey Gyula 2 frt, Rosenfeld Sándor 50 kr, Seiler Paula 50 kr, Sorbán Sándor 50 kr, Stánka Tivadar (Pocsaj) 2 frt, ifj. Steier Sámuel 1 frt, Tóth Károly (Ér-Diószeg) 1 frt, mely felülhívték sekért a rendezőség ezennel őszinte köszönetet fejezi ki.

Szaj- és körömfájás a szarvasmarhák között. Az Öry Mihály szepesi tanyáján a szarvasmarhák között fellépett szaj- és körömfájás miatt a II. fokú állategészségügyi hatóság elrendelte, hogy a debreczeni vasút állomástól elszállítandó szarvasmarhákon kívül a juhok, kecskék és sertések is megvizsgáltsanak.

Dohánygyári munkások bálja. A debreczeni m. kir. dohánygyár munkásai által 1. évi augusztus 3-án a nagyerdői dobos pavillonban nyári táncestélyt rendeztetik. Beléptijegy személyenként 80 kr. Kezdeté esti 7 órakor. Jegyek előre válthatók a dohány fő tőzsdében, estve a pénztárnál. Jó ételek és italokról Papp György ur gondoskodik. A kedélyesnek ígérkező, jótékonyczó táncmulat-ágot ajánljuk a közönség figyelmébe.

A dohánygyári munkások táncvizigalma eddig mindig jól sikerült; a rendezőség most is minden lehető elkövet, hogy ez is méltóan sorakozzék a többihez.

Uj segéd lelekes. Nt. Könyves Tóth Mihály ur mellett, a furtai lelekeszszé elválasztott Kovács János helyét K i s s F e r e n c z, karcagi helyettes tanár, főiskolánk volt jeles növendéke foglalja el, a ki első egyházi beszédét vasárnap délelőtt tartja a nagytem plomban.

Tizenöcczét vádlottát állították ma egyszerre a debreczeni kir. törvényszék büntető bírósága elé s körülbelül ugyanannyi megidézett tanu vár kihallgatásra. Ma semmi esetre sem lesz vége a tárgyalásnak; holnapra is jut belőle elég: a tanuk vallomása, meg a vád és védbeszédék elmondása. Tanácsolta is valaki az egyik fiatal védő ügyvédnek, a kinek menyegzője is holnap délutánra van kitűzve, hogy aligha jobb nem lesz más kollegára bízni a védelmet. Annak a hatóság elleni erőszak büntetésének végtárgyalása ez a mai, mely a múlt évi szept. 16-án B. Ujvároson követtetett egy csomó nekivadul borozó kom-

pánia által. Két csendőr az éjjeli záróra figyelembe vételére hívta fel őket, a minék szóváltás (a vádlottak előadása szerint pofozkodás is) ennek dulakodás lett a következménye. — A dulakodásban a két csendőr huzta a rövidébet, a kiket saját fegyverükkel majd hogy agyon nem verték az ujjvárosiak. — Az egyik csendőr jobb kezének levágott feje corpus delictiként spirituszba téve a bíróság asztalán tanuskodik a mellette heverő kardokkal és fegyverekkel együtt (az egyik puská csöve el van hajolva az erős ütéstől), mily súlyos sebeket kaphatott ez a két csendőr

Oláh János, Hegedüs Imre, Csige József, Nagy András, Zsupos Sándor és Uj András, a btk. 165. §-ba ütköző s a 168. §. szerint minősülő hatóság elleni erőszak bűntette és 2 rendű a btk. 301. §-ba ütköző s a 303. §. szerint minősülő súlyos testi sértés bűntette miatt mint a btk. 301. §-ba ütköző s a 303. §. szerint minősülő súlyos testi sértés bűntette miatt mint a 69. § 2. pontja szerint bűnrészesek helyeztettek vád alá.

A bíróság következőleg alakult meg elnök Tar Gyula, bírók: Uj helyi András és Konrád Sámuel, jegyző Budaházy Zoltán, a kövvád képviselője Kuszka Miklós alügyész, kinek ez az első szereplése Debreczenben nagyobb szabású bűnügyekben. — (Őt ügyvéd vállalkozott a védelemre: dr. Bakonyi Sámuel (Uj András, Uj János, Koroknai János, Pál István és Bogár József), Gyügyey József (Nagy András és Tar Gábor), dr. Kardos Sámuel (Csige József és Csige Lajos), dr. Kocsár Gábor (Oláh János) és Simonffy Imre (Hegedüs Imre képviselőben). A vádlottak alig tértek el a bíróság asztala és a terem ketté választó korlát közötti keskeny téren. — Van közöttük 20 éves, pelyhedző álló ifjutól kezdve, szürkülő hajú idős emberig e aknom minden korbeli, az civilis, katona is, a kik a sápkát és Mannicher fogpiszkálót vonakodtak a bíróság előtt letenni.

Az elnök Tar Gyula következőleg is mertette a tényállást: B. Ujvároson múlt évi szept. 16-án Ballöz György és Szermerka Lajos helyiszolgálatra kivéznyelt m. kir. csendőrök éjjeli 1/2 11 órakor a Bereczki Sándorné korcsmájában megjelenő az ott nagy számmal borozó embereket felszólították, hogy a záróra elmulván, boraikat engedélyezett néhány percz alatt igyák ki s távozzanak haza (két községi rendőr már az előtt figyelmeztette a záróóra a borozókat). A csendőrök a felszólítás után az utca másik szegletén állástfoglaltak s mintegy 10 perczig vártak. Miután az engedélyezett idő alatt a korcsmából senki nem jött — a csendőrök oda ismét bementek s a korcsmai vendégeket a törvény nevében a haladék nélküli távozásra szólították fel, a melyre azok minden ellentmondás nélkül kezdtek kifelé vonulni — csupán Uj András — ki legutolsónak maradt, tett annyit megjegyzést, hogy:

Hát már azt a bort sem szabad meginni, a mit megfizettünk, mely megjegyzésre a csendőrök felelték, hogy ha eddig meg nem itta a borát, most távozzék. Ekkor Uj András is kiment s utána a csendőrök is kivonultak, a korcsmárosné pedig az ajtót bezárta be úrról.

A korcsmából kijött emberek kint csoportokban állodogáltak s Oláh János valamit szólott, állítólag úgy hangzott, hogy „csak nem lövik meg azért az embert, ha egyet szól”, a mire a aszertóktól azon választ nyerte, hogy ne diskuráljon, hanem menjen haza s a csendőrök is megindultak.

Ekkor történt az, hogy Oláh János a tömegből kilépett — Ballöz György csendőrt hátról körülkapta két karját s vállára vett fegyverét lefogta, ugyanakkor megrohanták azt Hegedüs Imre, Nagy András, Uj András (nős), Csige József, Zsupos Sándor s még többben s az övédelemre képtelenné lett csendőrnek kardját akarták kihuzni — a mire Uj András is kísérlet tett — a mi végre a tömegből valakinek sikerülvén, kardjával elkezdtek ütni, vágni, úgy hogy a földre rogyott. Szermerka Lajos már akkor midőn Oláh Ballózt körül kaptá szurony szegezve sietett társa védelmére, de a szuronyt Csige József nős elhárítván félkez zel Hegedüs Imre a csendőr nyakába ugrott fegyverét megragadta s többen is odarohanván, általános dulakodás fejlett ki.

Ezalatt Ballöz György összekaszabolva elszaladt elvett löfegyverével Oláh János Szermerkát főbevágta úgy, hogy ez is elesett s jobb kezére — melylyel kardját tartá — a sértett szerint Hegedüs Legy kardosapást mért, kezénél fogva pedig, melyben löfegyvere volt, többen elkezdtek a földön rángatni és a két karddal és B a z löfegyverével addig ütöttek, míg a saját löfegyverét is elejtette s akkor azzal is ütöttek elannyira, hogy alakott. Ekkor aztán, miután Nagy András a lélekzetét hallgatta, a félhóltra sebzettnek, sőt valaki a szemét is felnyitotta, ott hagyta, miután a fegyvereket letették.

Ballöz az egyenlőtlen küzdelemben öt rendbeli sérelmet szenvedett, melyek közül kettő életveszélyes volt, a koponya csontba behatolva; három sebzé könnyű testi sértést

képezett. Szermerka Lajos a fején 3, arczán 2, törzsén 2, a jobb felső végtagon 4 rendű sérelmet szenvedett. Ez utóbbi miatt a jobb kéz fejét amputálni kellett.

Ma déli 1 óráig a tárgyalás addig haladt, hogy kihallgatták a két panaszost: Ballöz és Szermerka volt csendőröket.

Ballózzal nehezen megy a kihallgatás, mert a súlyos sérülések miatt nagyot hall; továbbá felolvasták az orvosi látéletet és a fivádlottak közül kihallgatták O. áht, Hegedüst és Csige Józsefet, kiket a pofozkodásra nézve szembesítettek Ballózzal, a ki ezen vádlottak előadása szerint Oláht 2-szer arcai ütötte, meglökdöste ezután vették elő az egymást nem hagyó legények a dolog vastagabbik végét, az igaz nem valami hősi módon, mivelhogy Hegedüs hátulról ugrott neki a magát védeni sem tudó Ballóznak. Ezután következett a többi.

Ma délután folyik a vádlottak kihallgatása.

Zeneestély. Ma este a „Hungáriá”-ban Rácz Károly jeles zenekara zeneestélyt tart. A kádas-utcai kapu is nyitva leendő, a közönség kényelméért.

Óriás bankett. Az összes francia városok polgármesterein k pankettyó véglegesen augusztus 18-ára van kitűzve. A mostre dísz ebéd a Palais de l'Industrieiben fog megtartatni. Körülbelül 19.800 vendégre számításnak; ezek közül 5500 a palota nagy hajójában foglal helyet; 3500 pedig az oldshajóban helyezkedik el. Az első emelet 36 termében ugyan csak 7000 vndég fér el. A díszasztal a főhajóban lesz t ritve M-llette ötven ember foglal helyet két méter emelvényem. Innen Carnot végig tekinthet az ünnepi díszben álló termen. A gózkonyhák a földszint oldalhelyiségekben lesznek berendezve. Az óriási lakomát, a városok korifeusainak ebédjét, 1200 pin céz 120 szakács, 350 kukta s végül — a csomaga felszolgálására — 40 cukrászlegény fogja felszolgálni.

Két krajczáros ingatlan. Berzesd községben a napokban egy 380 frtra becsült, 7 holdnyi területű külödség s egy házastelekből álló ingatlan kinstári illeték t-rtozásáért 2, mond: két osztr. értékű krajczáron árvereltetett el. A szerencsés verő Buna János nagyváradi lakos.

Felölös szerkesztő és kiadó lapralajdonos: Vértési Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

Farbige Seidenstoffe von 60 kr. bis fl. 7.65 p. Meter — glatt und gemustert (circa 2500 versch. Farben und Dessins) — versendet roben- und stückweise porto- und volfr. das Fabrik Dépot G. Henneberg (k. und k. Hoflieferant, Zürich) Muster umgehend. Briefe kostenlos. Porto.

Kardos László

Debreczen, Czegléd-utca.

Ajánja legjobb minőségű és állású férfi és fiú Chiffon ingeit.

A birodalom legjobb gyártmányú férfi és női czéznázott, szines és fehér harisnyáit.

Legjobb anyagú és izlés szerint saját varrodájában készült

kiházasítási czikkeit.

Tisztelettel értesitem a nagy érdemű közönséget, miszerint

ritka szépségű, legujabb fajtájú sirkövek,

nagy választékban megérkeztek; s azokat valamint a régi sirköveket is: a lehető legjutányosabb árban, a n. é. közönség rendelkezésére bocsátom.

Debreczen, Kisvárad-utca 2102. sz.

Tisztelettel Boros Sándor.

Saját termésű
Madelaine
csemege szőlőt
 ajánl
Csanak József
 fűszerkereskedése.

Megszabadultam,
 a terhes szeplőktől,
 Bergmann lilium tej-szappana
 napontai használata által.

Kapható: egy darab 45 kr. Dr. Roth-
 chnek V. Emil gyógyszerárában (Telefon
 özszekeötés.)

2716. tk.
 1889.

Arverési hirdetem kivonat.

A h.-bösörményi kir. járásbíróság,
 mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi,
 hogy Erdős Gábor h.-bösörményi lakos
 végrehajthatónak Kocsis Gábor végrehaj-
 tást szenvedő elleni 62 frt 25 kr. tőke-
 követelés és jár. iránti végrehajtási ügyé-
 ben a debreczeni kir. törvényszék (a h.-
 bösörményi kir. járásbíróság) területén
 lévő és a h.-bösörményi 12389. szám alatti
 telekjegyzékben foglalt 3516. hrsz.
 alatti 3506 népsorszáma ház és udvar-
 ból álló ingatlanra 200 frt a h.-bösörmé-
 nyi 5407. szám alatti telekjegyzékben
 foglalt A. I. 6070 hrszám alatti inga-
 tlanra 120 frt. a vidi 1168 szám alatti
 tjkvben foglalt A + 1563 hrsz. alatti
 ingatlanra 155 frt, végül a veleméri 2026.
 szám alatti telekjegyzékben foglalt
 A + 3393. hrsz. alatti ingatlanból Ko-
 csis Gábor nevében álló hanyadra árverést
 14 frt 50 krtban ezennel megállapítottkiki-
 áltási árban elrendelte és hogy a fennebb
 megjelölt ingatlanok az 1889. évi Augusztus
 hó 26. napján délelőtt 9 órakor ezen
 kir. járásbíróság telekkönyvi helyiségé-
 ben megtartandó nyilvános árverésen a
 megállapított kikiáltási áron alól is el-
 adatni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az
 ingatlanok becsárának 10%-át vagyis 20
 frtot, 15 frt 50 krt, 12 frtot és 1 frt 45 krt
 készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz.
 42 §-ában jelzett árfolyammal számított
 és az 1881. évi nov. hó 1-én 3333 sz. a.
 kelt igazságügyminiszteri rendelet 8.
 §-ában kijelölt óvadékképes értékpapir-
 ban a kiküldött kezéhez letenni, vagy az
 1881: LX. t. cz. 170. §-a értelmében a
 bánatpénznek a bíróságnál előleges el-
 helyezéséről kiállított szabályszerű elis-
 mervényt átszolgáltatni.

Kelt H.-Bösörményben a kir. járás-
 bíróság telekkönyvi osztályánál 1889. évi
 május hó 15-én.

Deák Ferencz
 kir. aljárásbíró.

Nines többé fogfájás!! Könnyen vérző beteg és
 gyulladt foghúst gyógyít és erősít, a fogkövet
 eltávolítja és képződését meggátolja; a szájbüzt
 azonnal megszünteti napontai használatnál
 cs. és k. udvari fogorvos és udv. szállító, valódi

Dr. POPP világhírű **Anatherin szájjvize**
 kétszer oly nagy pálczkokban mint eddig.
 Ezzel egyidejűleg alkalmazandó

Dr. POPP fogpasztája mely a fogakat folyton egészséges és szép állapotban tartja.
Dr. POPP Anatherin fogpasztája mely a legjobb és legfinomabb szer a fogak
 tisztántartására és a foghús megerősítésére.
Dr. POPP fogpora mely a legfinomabb és legújabb szer a fogak
 rongyos felületétől megvédeni.
Dr. POPP növényesszappana a legjobb gyógy-pipere-szappan, mindennemű bőrkü-
 sek ellen és különösen furdókhöz.
Dr. POPP napraforgó vénus (szappan) (nem glicerin) A legújabb és a legfinomabb
 divatpipereszappanok. A bőrt bársónyfinomá-
 teszik.

Arak: Anatherin-szájjvíz 50 kr., 1 frt és 1.40 kr. Anatherin fogpaszta
 tégelyben 1 frt 22 kr. Aromatikus fogpaszta 35 kr. Fogpor dobozban 63 kr.
 Növényesszappan 30 kr. Napraforgó-szappan 40 kr. Vénus szappan 50 kr. E szerek
 kaphatók: DEBRECZENBEN: Dr. Rothschnek, Mihalovits L., Tamássy B., Ör-
 vényi O., Tóth B., Muraközy K. és Balás Ö. gyógyszerészeknél és Csanak J.,
 Geréby F. Szepessy és Kalenda, Kraitz Gy., Baum M., Weisz A. és Stern A. és
 Testvére kereskedésében.

Elismerések.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak. Anatherin-szájjvizenek haszná-
 lata által meggyőződtem annak kitűnő határól a fogakra és a foghú-
 ra és e körülmény arra tudt, hogy e hatásos és kellemes szert mindenkinek a leg-
 melegebben ajánljam.

Fürstenberg őgróf, lovassági tábornok.

Dr. Popp J. G. udvari fogorvos urnak. Szívesen kihívtam, hogy
 ujoanon javított fogpasztája és növény-fogpora a létező hasonló más szerek
 közt a legjobb és legégszesebb.

Berlin.

Dr. Müller János, egészségügyi tanácsos.

Professor Schnitzler, a Popp féle Anatherin szájjvizet a száj, nyak és
 torok betegségeinél, mint szinté a foghús betegségeinél mindenkör a legna-
 gyobb sikerrel alkalmazta.

Cs. kir. szab. higienicus készítmények a
 száj és a fogak eszserü apolására
Dr. Faber M. C. orvostudortól,
 néh. I. Miksa császár 5. Felsége testorvosa, a
 besületrend lovagja sat. Bé-sben

PURITAS különleges száj-szappan.
 Régen híres és egyetlen, már 1862-ben a lon-
 doni világtárlaton éremmel kitüntetett szer,
 mert legfinomabb és leghatásosabb készítmény a
 száj apolására és a fogak éptartására. — Egy
 adag ára 1 frt.

Eucalyptus száj-essencia
 Kitaláltatva P. risban 1878.
 A legészesebb, legtartalomdusabb (78%),
 hatásos alkálisz, legelismertebb higienicus ké-
 szítmény a száj apolására.

bűzös szag leküzdésére
 a fogak épen tartására, óvszer

took náthák
 s legi uton való miázus ragadályok ellen.

Az orosz csász. kormány
 által, a miniszterium gyógyászati osztályának
 1881. évi január 28-án 681. rendeletével a csász.
 kórházakba és gyógyintézetekbe bevezetve. —
 Egy palack ára 120 kr. o. é.

Szavatolt puritas-fogkefék
 sajtolt puszpáng és vegyszerez szitalantott sertő-
 ből. — Egy drb 50 kr. o. é.

Raktárak: Debreczenben:
 Göttl N. Miskolczon: Dr. Szabó
 J., Dr. Szabó K., Kurucz J. gyógyszer-
 rész. Máhr K. üzletében. Egerben:
 Göllner L. gyógyszer. — Szécseny:
 Pokorny gyógyszer. Szatmár: Konká
 Kálm. fűszerkereskedő.

Főszállító telep BÉCS. I. ker.
 Bauernmarks 3 sz.

CZIGELKAI
LAJOS-ISTVÁN
 forrás forrás.
 jód tartalmu, szikeleges-
 konyhasos savanyúvíz.
 Borvíz, legzadagabb szoda- és
 szénsav tartalommal.

A legújbbi vegyelemzés él a
 Czigelkai »István-forrás« asványvize
 nátron és szénsav tartalmára nézve,
 (1000 súlyrészes vízben 16 722 nátron és
 6 784 szénsav) oly dicszadagnak biz-
 nyult, hogy tartalmával az eddig ös-
 mert bel- és külföldi asványvizeket te-
 temesen felülmúlja.

Mindenon okonál fogva a Czigel-
 kai »István-forrás« asványvize sava-
 nyu borral vegyítve, egy erőse pezsge,
 s emellett a hűtő, kitűnő ital, so-
 gyan tal. a fel nek készítés az emész-
 tére is hasznos.

Kizárólagos raktár és szétküldés Magyarország részére
 magy. kir. és szerb kir. ud-
 vari asványvíz-szállító társaság
 — BUDAPESTEN. —
 Ugyszntén kapható minden gyógyszerárban és fűszerkereskedésben.

RAKTÁR DEBRECZENBEN:
 Csanak József és Geréby Fülöp uraknál.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ
 első magyar gép és tüzelőszerek gyára, harang és érezőtöbje
 BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet

kutakban és mindennemű szivattyukba
 Elvállal teljes vízvezetékek berendezését városok, földbirtokosok és magánk részére, modern
 technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

KÖZ ÉS MAGÁN FÜRDŐK
 felszerelésére

szagmentes úrszékek
 fellállítására s minden vízművi munka gyors és pontos kivitelére.
 Képes árajpek, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten küldetnek.

EGYETLEN BELFOLDI SZIVATTYU GYAR.

Debreczen, 1889. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomtatásban a Széchenyi utca SIMON-ház.

